

آزمون آزمایشی ۱۸ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه یازدهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۳

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

↙ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۴ گزینه دو، در روز جمعه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می گردد.

↙ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب سایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

↙↙ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

↙ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۳ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان

طراحان

سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد

سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد

مسئول درس: علی افضل زاده
دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری

حسابان و ریاضی ۱

گروه ریاضی
مدرسین: سید شاکری

علی صادقی • مانی خداینده

فرهاد فرزانی • سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: هادی کاظم نژاد

هندسه

حسین خواجهوند • مانی خداینده

امیدرضا پورحسینی

مسئول درس: سعید اکبرزاده
دستیار: فرهاد فرزانی

آمار و احتمال

پوپک مقدم

محمد خانگلدی

مسئول درس: ایمان اردستانی
دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی

ریاضی تجربی

امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده

علیرضا صحرایی • عباس مالکی

مسئول درس: حسین افسری
دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

ریاضی و آمار

کارشناسان

طراحان

علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی

منصوره رئیس دانا • سعید خورشیدی نسب • جواد ابادرلو • رضا بهنامی

مسئول درس: بتول خواجه پور

زیست شناسی

گروه علوم
مدرسین: محمد حسین کشانی

مریم گلی حسن لو

یوسف صباغی • محسن داودی

مسئول درس: منصور داودوندی
دستیار: ساناز دریکوندی

فیزیک

محمد احمدی

محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • محمد احمدی • بابک اسفندی

مسئول درس: سید حامد میرقادری
دستیار: حسین سعادت

شیمی

فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان

فرزانه رجایی • حسن علیمحمدی • عباس روزبهانی

مسئول درس: شکیبا کریمی

زمین شناسی

کارشناسان

طراحان

محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی

مینا پزنگ • هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • محمدرضا پیرو • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی

مسئول درس: محمدرضا پیرو
دستیار: سپهر سالارکیا

علوم و فنون ادبی

مهتاب شیرازی • هستی ناصح

علیرضا مختاری • الهام میرزایی • آزاده میرزایی • مبینا تاجیک

مسئول درس: الهام رضایی
دستیار: فاطمه صفری

جامعه شناسی

علی شکری • فاطمه یاری

نگین تربیتی • مهدی پارچه باف دولتی • حسین سعادت بهشتی

مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
دستیار: ثنا کاشیان

روان شناسی

فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان

سید محسن ماهینی • ولی برجی • حمیدرضا قائد امینی • جواهر فرحات • آریا ذوقی • امینه کارآمد

مسئولین درس: پویا رضاداد • محمدحسین حقیقت

زبان عربی

گروه انسانی
مدرسین: اکبر آخوندی

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی • فاطمه نیتی

مسئول درس: سیده ساره زاهدی

تاریخ

محمدصدرا حسینی • مهتاب شیرازی

سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب • محسن سلیمانی

مسئول درس: الناز گنج کار
دستیار: الهه ریاحی نسب

جغرافیا

ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده

محمدحسین خدام • فاطمه شریف زاده • محسن انصاری

مسئول درس: سعید رحیمیان
دستیاران: محمدحسین خدام - فرزان مختاری نژاد

فلسفه و منطق

کوثر رعدی

میترا چینی ساز • مینا پزنگ • محمدرضا مبارکی • آرش بدری • علی محسنی

مسئول درس: امیر محمدبیگی
دستیار: محمدرضا مبارکی

اقتصاد

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: گزاره $(p \Rightarrow \sim q) \Rightarrow \sim p$ را عکس نقیض گزاره $(p \Rightarrow q)$ می‌نامیم. یک گزاره شرطی با عکس نقیض خود، هم‌ارزش است.

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

نکته: (قوانین دموورگان):

$$\begin{cases} \sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q \\ \sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q \end{cases}$$

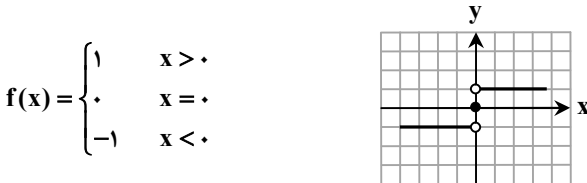
عکس نقیض گزاره داده‌شده، به صورت زیر است:

$$(p \wedge \sim q) \Rightarrow r \xrightarrow[\equiv]{\text{عکس نقیض}} \sim r \Rightarrow \sim(p \wedge \sim q) \xrightarrow[\equiv]{\text{قانون دموورگان}} \sim r \Rightarrow (\sim p \vee q) \equiv \sim r \Rightarrow (q \vee \sim p)$$

۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته: تابع زیر را «تابع علامت» یا تابع $y = \text{sign}(x)$ می‌نامند:

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، «تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.

مقادیر $f(-\sqrt{2})$ و $f(\frac{11}{4})$ را با توجه به دامنه و ضابطه تابع f ، به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} x = -\sqrt{2} \xrightarrow{x < 2} f(x) = \text{sign}(x) \Rightarrow f(-\sqrt{2}) = \text{sign}(-\sqrt{2}) = -1 \\ x = \frac{11}{4} \xrightarrow{x \geq 2} f(x) = \left[x - \frac{1}{2}\right] - [-x] = \left[\frac{11}{4} - \frac{1}{2}\right] - \left[-\frac{11}{4}\right] = \left[\frac{9}{4}\right] - \left[-\frac{11}{4}\right] = [2/25] - [-2/75] = 2 - (-3) = 5 \end{cases}$$

$$f(-\sqrt{2}) + f\left(\frac{11}{4}\right) = -1 + 5 = 4$$

بنابراین حاصل عبارت خواسته شده در فرض سؤال، برابر است با:

۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: شاخص خوانایی که سال‌های تحصیل خواننده متون انگلیسی را تخمین می‌زند، به صورت زیر تعریف می‌شود: $[\quad]$ ، نماد جزء صحیح است.

$$\left[\frac{x}{4} \times (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات «دشوار»}) \right] = \text{شاخص پایه آموزش}$$

این شاخص عددی از ۱ تا ۱۲ است که نشان‌دهنده پایه تحصیلی می‌باشد.

$$\frac{3}{20} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = \frac{3 \times 100}{20} = 15$$

ابتدا $\frac{3}{20}$ را به درصد تبدیل می‌کنیم:

حال با توجه به فرض سؤال و نکته داریم:

$$\text{شاخص پایه آموزش} = \left[\frac{(15 + 7) \times 0}{4} \right] = \left[\frac{22 \times 0}{4} \right] = \left[\frac{8}{8} \right] = 8$$

بنابراین این متن، مناسب دانش‌آموزان پایه هشتم است.

۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

نکته: اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، جدول ارزش گزاره‌های نقیض، عطفی، فصلی، شرطی و دوشروطی، به صورت زیر است:

p	q	$\sim p$	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$p \Leftrightarrow q$
د	د	ن	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	د	ن	ن
ن	د	د	ن	د	د	ن
ن	ن	د	ن	ن	د	د

نکته: اگر دو گزاره p و q هم‌ارزش باشند (هر دو درست یا هر دو نادرست)؛ در این صورت ارزش گزاره دوشروطی $q \Leftrightarrow p$ درست است و در غیر این صورت اگر گزاره‌های p و q هم‌ارزش نباشند (یکی درست و یکی نادرست)؛ در این صورت ارزش گزاره دوشروطی $q \Leftrightarrow p$ نادرست است.

نکته: گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ ، فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که مقدم گزاره؛ یعنی p درست بوده ولی تالی گزاره، یعنی q دارای ارزش نادرست باشد. بنابراین در بقیه موارد ارزش « $p \Rightarrow q$ » درست است.

نکته: وقتی که ارزش مقدم یک گزاره شرطی، یعنی p نادرست باشد، گزاره « $p \Rightarrow q$ » همواره دارای ارزش درست بوده و درست یا نادرست بودن گزاره q ، تأثیری در ارزش گزاره « $p \Rightarrow q$ » ندارد؛ در این صورت می‌گوییم گزاره شرطی «به انتهای مقدم» دارای ارزش درست است. با توجه به فرض سؤال، ارزش هر یک از گزاره‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$1 \text{ گزینه } 1: (q \wedge r) \Leftrightarrow (\sim p \vee q) \equiv [(F \wedge r) \Leftrightarrow (F \vee F)] \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$$

$$2 \text{ گزینه } 2: (q \vee \sim r) \Rightarrow (r \Rightarrow p) \equiv [(F \vee \sim r) \Rightarrow (r \Rightarrow T)] \equiv (\sim r \Rightarrow T) \equiv T$$

$$3 \text{ گزینه } 3: (\sim p \wedge r) \Rightarrow (q \vee \sim r) \equiv [(F \wedge r) \Rightarrow (F \vee \sim r)] \equiv (F \Rightarrow \sim r) \equiv T$$

$$4 \text{ گزینه } 4: (p \vee r) \Rightarrow (\sim r \wedge q) \equiv [(T \vee r) \Rightarrow (\sim r \wedge F)] \equiv (T \Rightarrow F) \equiv F$$

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۲)

نکته: نماد ریاضی قیاس استثنایی به صورت زیر است:

$$\frac{p \Rightarrow q}{p} \\ \therefore q$$

نکته: (مغالطه): استدلال مغالطه به صورت زیر است:

$$\frac{p \Rightarrow q}{q} \\ \therefore p$$

نکته: گزاره $(\sim q \Rightarrow \sim p)$ را عکس نقیض گزاره $(p \Rightarrow q)$ می‌نامیم. یک گزاره شرطی با عکس نقیض خود، هم‌ارزش است.

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

استدلال مربوط به گزینه ۳ را به صورت نماد منطق ریاضی می‌نویسیم:

$$\frac{p \Rightarrow q}{\sim q} \\ \therefore \sim p$$

حال اگر مقدمه اول استدلال را به صورت عکس نقیض بنویسیم، داریم:

$$\frac{\sim q \Rightarrow \sim p}{\sim q} \\ \therefore \sim p$$

بنابراین استدلال مربوط به گزینه ۳، یک قیاس استثنایی معتبر است و سایر گزینه‌ها مغالطه هستند.

۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۲)

نکته: اگر $a \times b = 0$ باشد، نتیجه می‌گیریم: $a = 0$ یا $b = 0$.

نکته: (اتحاد مربع دوجمله‌ای):

$$\begin{cases} (a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2 \\ (a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2 \end{cases}$$

نکته: اگر بخواهیم طرفین یک معادله را بر عبارتی تقسیم کنیم، باید مطمئن باشیم که آن عبارت مخالف صفر است.

ایراد استدلال ارائه شده در مرحله اول است؛ زیرا اجازه نداریم عبارت را بر x تقسیم کنیم، چون ممکن است x برابر با صفر باشد.

حل صحیح این معادله، به صورت زیر است:

$$x^3 - 2x^2 = -x \Rightarrow x^3 - 2x^2 + x = 0 \Rightarrow x(x^2 - 2x + 1) = 0 \Rightarrow x(x-1)^2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 1 \end{cases}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۱)

۷- پاسخ: گزینه ۳

نکته: تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.

چون $f(x)$ ، تابعی ثابت است، باید تمام مؤلفه های دوم آن، با هم برابر باشند. چون مؤلفه دوم یکی از زوج مرتبها، برابر با ۵ است، پس داریم:

$$a^2 + 1 = 5 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ a = -2 \end{cases}$$

حال مقدار b را به ازای دو مقدار به دست آمده برای a ، محاسبه می کنیم:

$$\begin{cases} 2b - 3a = 5 \xrightarrow{a=2} 2b - 6 = 5 \Rightarrow 2b = 11 \Rightarrow b = \frac{11}{2} \\ 2b - 3a = 5 \xrightarrow{a=-2} 2b + 6 = 5 \Rightarrow 2b = -1 \Rightarrow b = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

بنابراین مجموع مقادیر ممکن برای b ، برابر با $\frac{11}{2} - \frac{1}{2} = \frac{10}{2} = 5$ می باشد و گزینه ۳ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته: اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، میانگین آن ها را با نماد \bar{x} نشان می دهیم و به صورت زیر تعریف می شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته: پس از مرتب کردن داده ها، مقداری که تعداد داده های بعد از آن با تعداد داده های قبل از آن برابر است، «میان» است. اگر تعداد داده ها، زوج باشد، میان برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

نکته: خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک فرد در یک ماه، مورد نیاز است. «خط فقر» برابر با نصف میانگین یا نصف میان» درآمد ماهانه افراد جامعه است.

از آنجایی که خط فقر برابر با نصف میان» یا نصف میانگین است، بنابراین اگر مقدار خط فقر از دو روش با هم برابر باشد، باید میان» و میانگین داده ها با هم برابر باشند، پس داریم:

$$1/25, 2, 2/25, 3, \boxed{4, x}, x, 6/5, 7, 7/5$$

↓
میان = $\frac{4+x}{2}$

$$\bar{x} = \frac{1/25 + 2 + 2/25 + 3 + 4 + x + x + 6/5 + 7 + 7/5}{10} = \frac{33/5 + 2x}{10}$$

طبق فرض سؤال، این دو مقدار با هم برابرند:

$$\frac{4+x}{2} = \frac{33/5 + 2x}{10} \Rightarrow 40 + 10x = 67 + 4x \Rightarrow 6x = 27 \Rightarrow x = \frac{27}{6} = 4.5$$

حال با توجه به مقدار x ، خط فقر را محاسبه می کنیم:

$$\text{میان} = \frac{4 + 4/5}{2} = \frac{8/5}{2} = 4/25 \Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{4/25}{2} = 2/125$$

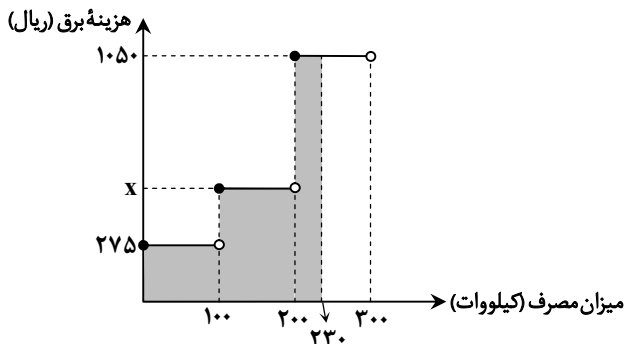
بنابراین ۲ نفر از کارمندان این شرکت، زیر خط فقر قرار دارند و گزینه ۳ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۹- پاسخ: گزینه ۲

نکته: توابع چندضابطه ای که در آن ها هر ضابطه تابع برابر با عددی ثابت باشد را «توابع پلکانی» می نامند.

با توجه فرض سؤال، باید مساحت قسمت هاشورخورده را برابر با هزینه برق مصرفی این خانواده قرار دهیم:

$$(100 \times 275) + (100 \times x) + (300 \times 1050) = 114000 \Rightarrow 27500 + 100x + 315000 = 114000 \Rightarrow 100x = 55000 \Rightarrow x = 550$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۱۰- پاسخ: گزینه ۳

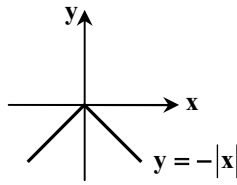
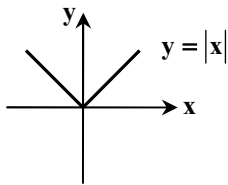
نکته: با فرض $k > 0$ ، داریم:

$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{k \text{ واحد انتقال به راست}} y = |x - k| \\ \xrightarrow{k \text{ واحد انتقال به چپ}} y = |x + k| \end{cases}$$

نکته: با فرض $k > 0$ ، داریم:

$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{k \text{ واحد انتقال به بالا}} y = |x| + k \\ \xrightarrow{k \text{ واحد انتقال به پایین}} y = |x| - k \end{cases}$$

نکته: نمودار تابع $y = -|x|$ ، قرینه نمودار تابع $y = |x|$ نسبت به محور x هاست:

نکته: تابع با ضابطه $f(x) = |x|$ ، «تابع قدر مطلق» نامیده می شود و به صورت زیر تعریف می شود:

$$f(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

با توجه به فرض سؤال و نکته ها، مراحل زیر را به ترتیب انجام می دهیم:

$$y = |x - 1| \xrightarrow{1 \text{ واحد به راست}} y = |(x - 1) - 1| = |x - 2| \xrightarrow{\text{قرینه نسبت به محور } x \text{ ها}} y = -|x - 2|$$

$$\xrightarrow{1 \text{ واحد به سمت بالا}} g(x) = -|x - 2| + 1$$

حال مقدار خواسته شده در فرض سؤال را به دست می آوریم:

$$g(-2) = -|-2 - 2| + 1 = -4 + 1 = -3$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۱۱- پاسخ: گزینه ۴

نکته: اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب برابر قدیم، C_A و C_B و در سال مورد نظر به ترتیب برابر جدید، D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال پایه } \times \frac{D_A \times C_A \text{ جدید} + D_B \times C_B \text{ جدید}}{D_A \times C_A \text{ قدیم} + D_B \times C_B \text{ قدیم}} = \text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال مورد نظر}$$

با توجه به مقادیر فرض سؤال، داریم:

$$1394 = \frac{(140 \times 5,000) + (60 \times 11,000)}{(140 \times 1,000) + (60 \times 6,000)} \times 100 = \frac{700,000 + 660,000}{140,000 + 360,000} \times 100 = \frac{1,360,000}{500,000} \times 100$$

$$= \frac{136}{50} \times 100 = 272$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۱۲- پاسخ: گزینه ۲

نکته: خط فقر کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانۀ افراد جامعه است.

نکته: اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، میانگین آن ها را با نماد \bar{x} نشان می دهیم و به صورت زیر تعریف می شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

نکته: پس از مرتب کردن داده ها، مقداری که تعداد داده های بعد از آن با تعداد داده های قبل از آن برابر است، «میانۀ» است. اگر تعداد داده ها، زوج باشد، میانۀ برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

با توجه به مقادیر جدول فرض سؤال، میانگین درآمد ماهانۀ افراد را به دست می آوریم:

$$\bar{x} = \frac{1500 + 2500 + 4500 + 4000 + 1000}{1 + 5 + 3 + 4 + 2} = \frac{13500}{15} = 900$$

حال مقدار خط فقر را به روش میانگین، محاسبه می کنیم:

$$\text{خط فقر به روش میانگین} = \frac{900}{2} = 450$$

برای محاسبه میانه داده‌ها، ابتدا باید درآمد ماهانه هر یک از افراد را به دست آوریم:

$$\text{درآمد ماهانه هر فرد} : \begin{cases} \text{ردیف ۱: } \frac{1500}{1} = 1500 \\ \text{ردیف ۲: } \frac{2500}{5} = 500 \\ \text{ردیف ۳: } \frac{4500}{3} = 1500 \\ \text{ردیف ۴: } \frac{4000}{4} = 1000 \\ \text{ردیف ۵: } \frac{1000}{2} = 500 \end{cases}$$

برای پیدا کردن میانه، باید داده‌ها را با توجه به تعداد آن‌ها، از کوچک به بزرگ مرتب کنیم:

$$500, 500, 500, 500, 500, 500, 500, \boxed{1000}, 1000, 1000, 1000, 1500, 1500, 1500, 1500$$

↓
میانه

چون میانه داده‌ها، برابر با ۱۰۰۰ است، پس خط فقر به روش میانه، برابر با $\frac{1000}{2} = 500$ می‌باشد.

بنابراین اختلاف خط فقر به دو روش میانگین و میانه، برابر با $500 - 450 = 50$ بوده و گزینه ۲ پاسخ است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۲ **▲** مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته: عمل جمع روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) ; D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

ابتدا اشتراک دامنه‌های دو تابع f و g را به دست آورده و سپس طبق فرض سؤال، آن را برابر با D_{f+g} قرار می‌دهیم:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g \Rightarrow \{0, c\} = \{a, 4, -1\} \cap \{0, 4, 3\} \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \\ c = 4 \end{cases}$$

با جای گذاری مقادیر $a = 0$ و $c = 4$ داریم:

$$\begin{cases} f = \{(0, 3), (4, 0), (-1, 5)\} \\ g = \{(0, -4), (4, b), (3, 0)\} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (f+g)(0) = f(0) + g(0) = 3 - 4 = -1 \\ (f+g)(4) = f(4) + g(4) = 0 + b = b \end{cases} \Rightarrow f+g = \{(0, -1), (4, b)\}$$

حال با توجه به فرض سؤال، مقادیر d و b را به دست می‌آوریم:

$$f+g = \{(0, d), (4, 1)\} = \{(0, -1), (4, b)\} \Rightarrow \begin{cases} b = 1 \\ d = -1 \end{cases}$$

بنابراین حاصل عبارت خواسته شده، برابر است با:

$$b - d = 1 - (-1) = 2$$

۱۴- پاسخ: گزینه ۲ **▲** مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: در یک جامعه، همه افراد ۱۶ ساله و بالاتر که توانایی کار کردن دارند را «جمعیت فعال» می‌نامند:

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

نکته: نرخ بیکاری در یک جامعه، از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

بیکار، به افراد ۱۶ ساله و بالاتر گفته می‌شود که در جست‌وجوی شغل بوده یا منتظر شروع به کار از تاریخ مشخصی هستند.

چون قبل از مهاجرت، جمعیت فعال ۱۸۰۰ نفر و نرخ بیکاری $\frac{1}{6}$ بوده، پس تعداد افراد بیکار اولیه این منطقه، برابر است با:

$$\text{جمعیت بیکار اولیه} = 300 \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{a}{1800} \Rightarrow a = \frac{1800}{6} = 300$$

فرض می‌کنیم تعداد افرادی که مهاجرت کردند، $2x$ نفر باشد که نصف آن‌ها، یعنی x نفرشان بیکار بودند. پس بعد از مهاجرت، تعداد افراد

بیکار، برابر با $300 + x$ نفر و تعداد کل افراد فعال، برابر با $1800 + 2x$ می‌شود. چون در این حالت نرخ بیکاری، برابر با $\frac{1}{5}$ است، پس داریم:

$$\frac{300 + x}{1800 + 2x} = \frac{1}{5} \Rightarrow 1500 + 5x = 1800 + 2x \Rightarrow 5x - 2x = 1800 - 1500 \Rightarrow 3x = 300 \Rightarrow x = 100$$

بنابراین تعداد کل مهاجرین، برابر با $2x = 2 \times 100 = 200$ نفر می‌باشد و گزینه ۲ پاسخ است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته: عمل تقسیم روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} ; D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

نکته: هر تابع به صورت $f(x) = mx + h$ ، یک «تابع خطی» نامیده می‌شود که در آن m شیب خط و h عرض از مبدأ آن است.

نکته: اگر تابع خطی f از دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$ بگذرد، شیب این خط از روابط زیر به دست می‌آید:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \quad \text{یا} \quad m = \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1}$$

طبق نمودار فرض سؤال، تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ ، یک تابع خطی است که از نقاط $(0, 2)$ و $(1, 0)$ می‌گذرد. شیب این خط، برابر است با:

$$m = \frac{0 - 2}{1 - 0} = -2$$

چون نمودار تابع خطی، محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۲ قطع می‌کند، پس عرض مبدأ آن، برابر با $h = 2$ می‌باشد و ضابطه تابع به صورت

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = -2x + 2 \quad (x \neq 1) \text{ است. حال ضابطه تابع } g \text{ را به دست می‌آوریم:}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} \Rightarrow -2x + 2 = \frac{(x-1)^2}{g(x)} \Rightarrow g(x) = \frac{(x-1)^2}{-2(x-1)} = \frac{x-1}{-2} = -\frac{x}{2} + \frac{1}{2}$$

تذکر: در تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ ، ریشه مخرج از دامنه تابع حذف می‌شود. چون عبارت $g(x) = -\frac{x}{2} + \frac{1}{2}$ ، به ازای $x = 1$ ، برابر با صفر می‌شود، پس

$x = 1$ ، از دامنه تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ حذف می‌شود و به همین علت، این نقطه در نمودار تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ توخالی است.

زبان و ادبیات فارسی

۱۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

این مورد در نتیجه حمله تیموریان رخ داد، نه حمله مغول.

گزینه‌های دیگر بیانگر اثرات حمله مغول به ایران است، نه حمله تیمور.

۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

مثنوی عشاق‌نامه: اثر مشهور «فخرالدین عراقی» که در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با حکایت و تمثیل به پایان رسانده است.

مثنوی معنوی: سروده «مولانا جلال‌الدین محمد بلخی» که در آن بسیاری از معارف بشری را بیان کرده است. مثنوی معنوی حماسه‌ای عرفانی است که قهرمانش، انسان پاک‌نهاد و خداجویی است که به نبرد با هوای نفس می‌پردازد.

ج) در ذیل توضیح کتاب درسی برای «جامی»، ذکر شده است که «تذکره‌الاولیای عطار» کتابی بود در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان.

۱۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس‌های ۴ و ۱۰)

بررسی گزینه‌ها:

الف) مفهوم عرفانی - استفاده از کلمات عربی خاص - عشق‌گرایی - سبک عراقی

ب) توصیف طبیعت - استفاده کم از لغات عربی - تشبیه حسی - سبک خراسانی

ج) شعر مدحی - مثبت بودن نگاه به عقل - خوشی و خوشبختی مخاطب - سبک خراسانی

د) استفاده از اسلوب معادله - سبک هندی

۱۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۴)

ظفرنامه شامی قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است و مطابق دستور او ساده نوشته شده است، به طوری که عامه مردم بفهمند.

گزینه ۳ - از کتاب ظفرنامه شامی - نسبت به گزینه‌های دیگر که نثری موزون و گاه مصنوع دارند، ساده‌تر است.

۲۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

آشنایی با تفکرات هندوان، کم و بیش در تغییر سبک از عراقی به هندی دخیل بود.

۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

شرفنامه بدلیسی: تألیف شده در عثمانی به نثر ساده
بدایع الوقایع واصفی: تألیف شده در ماوراءالنهر به نثر ساده
عباسنامه: نوشته وحید قزوینی به نثر مصنوع
محبوبالقلوب: نوشته میرزا برخوردار فراهی به نثر مصنوع
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «احسن التواریخ» اثر حسن بیگ روملو به نثر بینابین نوشته شده است. («عیار دانش» در دیباچه به نثر مصنوع و در متن اصلی مصنوع نیست.)

گزینه ۲: «حبیب‌السیر» نوشته خواندمیر در داخل ایران نوشته شده است.

گزینه ۳: «رشحات عین‌الحیات» نوشته علی‌بن‌حسین واعظ کاشفی در موضوع عرفان به نثری ساده نوشته شده است.

۲۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

«ملاحسین واعظ کاشفی» نویسنده سبک عراقی و صاحب کتاب «انوار سهیلی» است که بازنویسی «کلیله و دمنه» به زبان ساده است.
نکته: «علی‌بن‌حسین واعظ کاشفی» نویسنده سبک هندی و صاحب کتاب «رشحات عین‌الحیات» است.

۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۳)

«کوه غم» اضافه تشبیهی

«کوهم» (من کوه هستم) تشبیه بلیغ اسنادی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «رشته صبر»، «مقراض غم» و «آتش عشق»: تشبیه بلیغ اضافی / «چو شمع سوزانم»: تشبیه گسترده / فاقد تشبیه فشرده اسنادی

گزینه ۲: «سنبل زلف»: تشبیه بلیغ اضافی / مصراع دوم تشبیه گسترده است. / فاقد تشبیه بلیغ اسنادی

گزینه ۳: «باد غم عشق»: تشبیه بلیغ اضافی / فاقد تشبیه بلیغ اسنادی

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۳)

تشبیه مرجح: برتر دانستن مشبه نسبت به مشبه به است.

در گزینه ۲، شاعر می‌گوید اگر تو به بستان وارد شوی و با ناز راه بروی، سرو در برابر قامت تو خجالت‌زده می‌شود؛ در واقع تواز سرو بلندقامت‌تر هستی و اگر تو به سخن در آیی غنچه در برابر دهان تو دل‌تنگ می‌شود؛ در واقع دهان تو از غنچه بسته‌تر است و کوچک‌تر است.

۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ساغر» مجاز از «شراب» است.

گزینه ۲: «آهن» مجاز از «تیشه» یا ابزار کندن سنگ‌ها است.

گزینه ۳: «دست» مجاز از «انگشت» است.

۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۹)

در بیت «الف» هیچ نوع استعاره‌ای دیده نمی‌شود و در بیت «د» دو استعاره به کار رفته است: (۱) «دامن سرو» اضافه استعاره است (۲) «مژده دادن صبا» استعاره مکنیه و تشخیص است.

بررسی سایر موارد:

(ب) «تطاول کردن زلف» استعاره مکنیه است.

(ج) «جان دادن شمع» استعاره مکنیه و تشخیص است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

بررسی گزینه‌ها:

مورد «الف»: تشبیه ← آتش سودا: عشق (سودا) مانند آتش است در سوزاندن / فاقد استعاره مصرحه و کنایه (رد گزینه‌های ۱، ۳ و ۴)

مورد «ب»: استعاره مصرحه ← این ناه: استعاره از دل / آهو: استعاره از جسم / زندان جسم: اضافه تشبیهی / فاقد کنایه (رد گزینه ۱)

مورد «ج»: کنایه ← از پا افتادن: کنایه از ناتوانی / مصراع دوم: تشبیه گسترده

۲۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)

«باریدن» در این بیت کنایه از فرو آمدن بی‌دری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بخچه» یعنی تگرگ؛ بنابراین فعل «باریدن» در معنای اصلی خود به کار رفته است.

گزینه ۲: شاعر به ابری اشاره دارد که در باریدن مطیع است، بنابراین در اینجا هم کنایه ندارد.

گزینه ۳: شاعر در حال صحبت با ابر است، بنابراین در اینجا نیز کنایه به کار نرفته است.

۲۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

«چرخ» استعاره مصرحه از «آسمان» / «جهان پیر» تشخیص و استعاره مکنیه / «فروغ قدح» (جام شراب مانند خورشیدی فرض شده است که فروغ و نور دارد) استعاره مکنیه دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «می» مجاز از «جام می» / فاقد استعاره («می» به ماه و «بار» به خورشید تشبیه شده است).

گزینه ۳: «لعل» استعاره مصرحه از «لب» / «نعل بر آتش بودن» کنایه از «بی‌قراری و اضطراب» / فاقد تشبیه فشرده («دلچسپ» زلفت مشوش است» تشبیه گسترده است).

گزینه ۴: «نوح عشق»، «عشقت چون نوح نوحه دارد»، «کشتی جان» و «دریای راز» تشبیه هستند. / فاقد استعاره مصرحه

۳۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۲)

کا	م	را	فائز	دل	ک	مح	بو	بی	ش	هست
نی	ک	بخ	تائز	سر	ک	سا	ما	نی	ش	نیست
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-

(۳ پایه آوایی در هر مصراع)

بر	س	ر	خس	مس	ت	ه	نو	زائز	ح	ریف
یا	س	خ	نی	می	ر	و	دن	در	ر	ضا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

(۳ پایه آوایی در هر مصراع)

ی	کی	تیش	ن	می	گف	ت	جا	می	س	پرد
خ	نک	نی	ک	بخ	تی	که	در	آ	ب	مرد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

(۴ پایه آوایی در هر مصراع)

قا	ف	ل	بس	رف	ت	آ	زی	را	ه	لیک
کس	ن	ش	دا	گا	ه	ک	مق	صد	ک	جاست
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

(۳ پایه آوایی در هر مصراع)

د	رخ	ت	ت	گر	با	ر	دا	نش	ب	گی	رد
ب	زی	را	و	ری	چر	خ	نی	لو	ف	ری	را
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

(۴ پایه آوایی در هر مصراع)

۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۲)

مرز درست آوایی در این گزینه این‌گونه است: بو دُن بو / دان چ بُن / دس ت پست

نکته: هجای پایان مصراع در هر نوعی که باشد، هجای بلند محسوب می‌شود. برای همین هجای کشیده پایان مصراع را نباید به دو هجا تبدیل کنیم.

۳۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۵)

گر	ن	ز	نی	بر	ص	ف	دل	خن	ج	ر	مژ	گائز	چ	ک	شی
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
			مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:	غ	م	شز	صو	م	ع	عط	طا	ر	ج	گر	سو	خ	ت	را
	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
			فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فعلن
گزینه ۲:	تو	حی	د	ت	خا	ند	ب	س	حر	مر	غ	س	حر	خان	
	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	
			مستفعل				مستفعل				مستفعل			مستف	
گزینه ۴:	تا	ب	را	بف	کن	د	زل	فت	چن	ب	رز	سی	لا	ب	چشم
	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
			فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فاعلن

۳۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۸)

ابیات «ج» و «د» در وزن «فاعلاتن فعاتن فعلن» سروده شده‌اند. وزن باقی ابیات «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است. نکته: رکن نخست این وزن گاهی از «فاعلاتن» تبدیل به «فاعلاتن» می‌شود که البته در حل این سؤال تأثیری ندارد.

۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

فقط بیت «د» در وزن دوری سروده شده است.

کای	دل	ک	ب	وَد	صا	فی	از	در	د	ن	پَر	هی	زد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

(۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

بررسی سایر موارد:

الف)	وق	ت	ص	بو	حای	ز	مای	ک	ما	ه	ب	را	مد
-	U	U	-	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
	مفاعیلن			فاعلات				مفاعیلن			فع		
ب)	در	هر	ن	فس	با	جا	ن	دل	با	ری	غ	رو	رز
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-
	مستفعلن			مستفعلن				مستفعلن			مستفعلن		
ج)	م	نه	پی	ما	ن	را	از	دس	ت	گر	با	من	س
-	-	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
	مفاعیلن			مفاعیلن				مفاعیلن			مفاعیلن		
ه)	جای	ب	تل	خی	می	د	هد	خا	جو	چ	فر	هاد	
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن					

۳۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

الف)	از	عش	ق	ب	پر	هی	ز	ک	صد	را	ه	ز	نی
-	-	U	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

(۱) مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلون

(۲) مستفعل مستفعل مستفعل مستف (وزن دوم این مصراع ارکان چهارتایی دارد و «چهارتایی-سه تایی» نیست. برای همین این مورد را محسوب نمی‌کنیم.)

ب)	خ	دا	را	شک	ر	ام	شب	هم	ح	ری	فی	پی	ش
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
	مفاعیلن			مفاعیلن				مفاعیلن			مفاعیلن		
ج)	این	ضر	ب	ت	بی	قا	نون	تا	چن	د	ز	نی	بر
-	-	U	U	U	-	-	-	-	U	U	U	-	-
	مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن			مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن				مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن			مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن		
د)	خر	شی	د	گر	ن	دی	دی	دی	در	زی	ر	چت	ر
-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	U
	مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن			مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن				مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن			مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن		

۳۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

ای	د	کَز	ای	نا	ل	گر	ت	ثی	ر	می	خا	هی	ن
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن			فاعلاتن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خ	دا	یا	در	ر	دیده	دا	ری	ب	ده	دن	یا	پ	رس	تا	را
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن			
گزینه ۳: در	د	لم	شو	ق	ک	سی	هی	ض	ر	با	می	گی	رد		
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-		
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن		فاعلاتن		
گزینه ۴: شب	رو	ک	را	ه	ها	را	در	شب	ت	وا	ب	ری	دن		
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-		
مستفعلن			مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن		مستفعلن		

۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

در گزینه ۴، شاعر از بی‌وفایی معشوق خود شکایت می‌کند، اما مفهوم سایر ابیات فراوانی غم و اندوه است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: غم همواره با من وفادار بوده است و هرگز مرا ترک نمی‌کند.

گزینه ۲: شادی هیچ‌وقت به سراغ من نمی‌آید و من همواره غمگینم.

گزینه ۳: زخم‌ها و خاطرات تلخی که روزگار بر من وارد کرده است، باعث شده تا پر از غم باشم.

۳۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)

دو بیت «الف» و «د» توصیف بی‌قراری و شدت عشق شاعر است که در هر یک، آن را در قیاس با چیز دیگری قرار می‌دهد و برتر از آن می‌داند. نکته: کاربرد واژه‌های مشابه (برق - شعله) در ابیات دیگر نباید شما را در دام بیندازد. مفهوم ابیات دیگر:

بیت «ب»: ناتوانی چشم سر از درک حضور معشوق

بیت «ج»: توصیف حسن و زیبایی معشوق

۳۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

مفهوم مشترک: زودگذری و ناپایداری خوشی و عمر

۴۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۶) (کارگاه تحلیل فصل ۲)

گزینه ۱: آن جان که تو تصور کرده‌ای آزاد است، عمری گرفتار بوده است.

مفهوم مشترک سه گزینه دیگر: گرفتار و اسیر یار بودن از رهایی خوش‌تر است.

علوم اجتماعی

۴۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

نمودار «الف» مربوط به دیدگاه سوم، نمودار «ب» مربوط به دیدگاه اول و نمودار «ج» مربوط به دیدگاه دوم از تعامل انواع جهان‌ها با یکدیگر است.

■ جهان تکوینی، ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند ← دیدگاه دوم (ج)

■ فرصت تعامل صحیح انسان با خودش و جهان هستی را فراهم می‌کند ← دیدگاه سوم (الف)

■ با نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و علوم اجتماعی سلب می‌کند ← دیدگاه اول (ب)

۴۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۲)

الف) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

ب) آدمی درباره مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی، نیازهایی ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند (عدم وجود معنویت)، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

ج) فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

د) فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. (عقلانیت سطح اول) اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۳)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - نادرست: از سلطه غرب با نام‌هایی مانند امپریالیسم و استعمار یاد کرده‌اند.

گزینه ۲: درست - نادرست: معنای استعمار است.

گزینه ۳: نادرست: جهان غرب در استعمار فرانو، بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کند - درست

گزینه ۴: نادرست: کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر از طریق دولت‌های دست‌نشانده مربوط به استعمار نو است - نادرست: مربوط به امپریالیسم فرهنگی است.

۴۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۴)

■ عبارت «الف» در رابطه با قانون ممنوعیت حجاب برای دختران ایرانی، با استبداد استعماری ارتباط دارد؛ استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

■ عبارت «ب» در رابطه با تکیه دولت در زمان ناصرالدین شاه، مرتبط با استبداد ایلی و قومی است؛ استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود، اما به دلیل اینکه پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند.

۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۵)

■ در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است، به گونه‌ای که دین‌داران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این‌جهانی می‌کنند.

■ رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

■ اگر در کانون هستی یک وجود مقدس و متعالی باشد، هیچ موجودی در مقابل آن نمی‌تواند اصالت داشته باشد.

۴۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۶)

■ اهمیت دادن به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان در دوران رنسانس ← بازگشت به هنر یونان

■ دور ماندن مسیحیت از ابعاد عقلانی توحید ← قبول تثلیث

■ تسخیر عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب با سکولاریسم ← فلسفه‌های روشنگری

■ رویگردانی از نگاه معنوی ← حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس

۴۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۷)

■ بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند ← پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

■ پایگاه نظامی آمریکا در ژاپن ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

■ ایجاد اختلال در فرهنگ عمومی و تأثیرگذاری بر نخبگان جوامع غیرغربی ← به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

■ شکل‌گیری دولت‌های جدید با تأکید بر ویژگی‌های جغرافیایی و تاریخی ← پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۴۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۸)

■ دولت‌های مرکز برای حفظ وضعیت موجود (مرکز - پیرامون) در عرصه‌های مهم، انحصار ایجاد می‌کنند.

■ جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.

■ ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند. این پدیده، فرهنگ‌ها را از علمی که بر پایه بنیان‌های معرفتی دینی است، محروم می‌گرداند.

■ تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست. بسیاری از منتقدان نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند قدرتمند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود.

۴۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۹)

بررسی عبارت نادرست:

■ دو قطب بلوک شرق و غرب از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند ولی از نظر فرهنگی به فرهنگ واحدی تعلق داشتند. (فرهنگ سکولار غرب)

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۰)

از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. دو جنگ جهانی، با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند. بر این اساس این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - درست - نادرست؛ هر دو جنگ جهانی، ذاتی بودند و ریشه در فرهنگ غرب داشتند - درست

گزینه ۳: درست - نادرست؛ هیچ‌یک از دو جنگ جهانی، ظاهر دینی به خود نگرفت - درست - درست

گزینه ۴: نادرست؛ هیچ‌یک از دو جنگ جهانی، ظاهر دینی به خود نگرفت - نادرست؛ هر دو جنگ جهانی، ذاتی بودند - درست - درست

۵۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۱)

■ چالش فقر و غنا چالشی همیشگی، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است. همچنین آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

■ بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)

■ افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پُست‌مدرن ← بحران معرفتی

■ رونق بازار معنویت‌های کاذب و دروغین ← گریز و رویگردانی از سکولاریسم

■ تردید دانشمندان پسامدرن به اصول روشنگری آن ← علم مدرن

۵۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)

الف) اعتراض نسل دوم روشنفکران به نسل اول از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

ب) حاکمان سکولار می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند و ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کنند.

ج) برخی از بیدارگران نخستین گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آن‌ها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.

د) منورالفکران غرب‌گرا مفهوم امت و ملت اسلامی را بی‌معنا و منفور می‌دانستند و در مقابل به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی آورده بودند.

۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

■ انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

■ انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق بودند، ولی انقلاب اسلامی ایران به هیچ‌یک از دو بلوک وابستگی نداشت.

نکته: قرن بیستم را قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش می‌دانند و انقلاب اسلامی، آخرین انقلاب قرن بیستم است.

۵۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۵)

■ عامل تضعیف گروه‌های فلسطینی ← به رسمیت شناختن اسرائیل با قرارداد کمپ‌دیوید

■ اهمیت انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام ← راهکار مبارزه با صهیونیسم

■ ابطال نظریه پابان تاریخ فوکویاما ← موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش

روان‌شناسی

۵۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

بررسی عبارت‌ها به ترتیب:

عبارت «اول»: درست؛ روش علمی فرایند جست‌وجوی باقاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین است. بنابراین در روش علمی همواره به دنبال روشن‌سازی و ابهام‌زدایی از موقعیت‌های ناشناخته و مجهول هستیم.

عبارت «دوم»: نادرست؛ برای قاعده‌مند بودن، روش علمی باید از قواعد مشخص و منظمی تبعیت کند و صرف جست‌وجوی، باعث قاعده‌مند بودن نمی‌شود.

عبارت «سوم»: نادرست؛ مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است، پس هدفمندی مهم‌ترین تفاوت آن‌ها نیست.

عبارت «چهارم»: درست؛ دانشمند با طرح مسئله موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و با روش‌های تجربی به این موقعیت‌ها پاسخ داده و آن‌ها را روشن می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان شناسی (درس های ۲ و ۵)

۵۷- پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

مورد «اول»: آرمان گرایی و عیب جویی یکی از پیامدهای منفی تغییرات شناختی در دوره نوجوانی است. که در اثر عدم پختگی در به کارگیری تغییرات شناختی به وجود می آید.

مورد «دوم»: ناتوانی در حل مسئله وضعیت عاطفی ناخوشایندی را ایجاد می کند که ناکامی نام دارد و ناکامی باعث پرخاشگری می شود.

مورد «سوم»: کسانی که مدام در حالت فشار روانی قرار دارند، روش های کارآمد حل مسئله را نمی دانند. در واقع فشار روانی یکی از پیامدهای ناتوانی در حل مسئله است.

مورد «چهارم»: رؤیای پردازی در نوجوانی غیرطبیعی نیست، ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می شود.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * روان شناسی (درس ۲)

۵۸- پاسخ: گزینه ۴

حرکات ظریفی همچون بستن بند کفش و یا دکمه لباس مربوط به جنبه جسمانی رشد هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های ۱ و ۲: کودکان قبل از دبستان به دلیل اینکه پردازش ادراکی دارند، هدایای بزرگ کم ارزش را بر هدایای کوچک پر ارزش ترجیح می دهند. همچنین پردازش ادراکی باعث می شود کودکان ۴-۵ ساله تحت تأثیر ویژگی های ظاهری اشیاء قرار گیرند و تصور کنند لیوانی که بلندتر است، شیر بیشتری دارد.

گزینه ۳: اگر شیشه شیر کودک شش ماهه را در مقابل چشمان وی پشت سرمان پنهان کنیم، کودک برای برداشتن شیشه شیر خود تلاشی نمی کند، زیرا تصور می کند اشیاء زمانی که دیده نمی شوند، دیگر وجود ندارند. این طرز تفکر در اثر رشد شناختی، مدتی بعد از بین می رود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان شناسی (درس ۳)

۵۹- پاسخ: گزینه ۴

سبک پردازش افراد و انتظارات آن ها باعث می شود تا محرک های خاصی که انتظار آن ها را دارند، انتخاب شود. در این مثال چون پلیس انتظار دیدن یک خودروی خاص را دارد، به هر خودرویی با آن مشخصات توجه می کند.

وقتی فرد به محرک هایی توجه می کند که به دلیل شغل، تحصیلات، علاقه و... اطلاعات بیشتری از آن ها در حافظه اش دارد، می گوییم «اطلاعات موجود در حافظه» منبع توجه بوده است که در مثال صورت سؤال این اتفاق نیفتاده است (رد گزینه های ۱ و ۲).

اگر ردیابی انجام شود، اما علامت هدف حاضر نباشد، دچار خطای هشدار کاذب شده ایم.

در صورتی که خودروی متعلق به دزدها عبور کند، ولی پلیس آن را دستگیر نکند، می گوییم «از دست دادن محرک هدف» رخ داده است (رد گزینه های ۱ و ۳).

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * روان شناسی (درس ۳)

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

عبارت «اول»: نادرست؛ در توجه هر چقدر آگاهی بیشتر باشد نوع توجه هم ارادی تر خواهد بود و ارادی بودن توجه لزوماً با درگیری حواس مختلف مرتبط نیست. ممکن است حواس مختلف درگیر انجام یک فعالیت باشند و توجه ارادی را افزایش ندهند.

عبارت «دوم»: درست؛ برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، به ویژگی های شخصی و دشواری تکلیف مورد نظر بستگی دارد. بنابراین براساس تفاوت های فردی اشخاص با یکدیگر، حداکثر زمان مفید تمرکز کردن آن ها مشخص می شود.

عبارت «سوم»: نادرست؛ هر چقدر تکالیفی که هم زمان انجام می شوند شباهت بیشتری داشته باشند، اثر منفی توجه تقسیم شده (اثر منفی انجام هم زمان تکالیف) کاهش می یابد و انجام هم زمان آن ها ساده تر است. به همین دلیل است که انجام هم زمان تکالیف فارسی و علوم و فنون که شباهت بیشتری دارند، ساده تر از انجام هم زمان تکالیف فارسی و جامعه شناسی است.

عبارت «چهارم»: درست؛ همان طور که گفته شد، حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، به ویژگی های شخصی و دشواری تکلیف مورد نظر بستگی دارد؛ بدین معنا که در تکالیف دشوار حداکثر مدت زمان مفید تمرکز کردن، کمتر است و در تکالیف آسان مدت زمان بیشتری می توان تمرکز کرد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان شناسی (درس ۴)

۶۱- پاسخ: گزینه ۱

برای کنترل اثر گذشت زمان از مرور کارآمد استفاده کنید. یعنی در هر بار تکرار مطالب، از خود بپرسید این بار به چه مفهوم جدیدی رسیدیم که در دفعات گذشته به آن دست نیافته بودم. همچنین برای کنترل اثر گذشت زمان باید از کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری مطلب استفاده کنیم. (نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از شش یا هفت ساعت باشد).

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان شناسی (درس ۴)

۶۲- پاسخ: گزینه ۲

در «حافظه حسی»، اطلاعات محیط پیرامون ما ابتدا از طریق گیرنده های حسی (چشم) دریافت می شوند و سپس در مدت زمان کمتر از یک ثانیه، ردی از آن در حافظه حسی ما می ماند.

در «حافظه کوتاه مدت» فقط تا چند دقیقه می توانیم اطلاعات را ذخیره کنیم. ملاک ذخیره سازی اطلاعات در این حافظه فقط ذخیره سازی کوتاه (حداکثر چند دقیقه) است.

در «حافظه بلندمدت» حجم اطلاعات ذخیره شده و مدت زمان نگهداری اطلاعات محدودیتی ندارد و اطلاعات از چند دقیقه تا پایان عمر ذخیره می شود.

در سؤال وقتی تصویر حیوان فقط برای یک لحظه نمایش داده می شود، حافظه حسی فعال می شود و وقتی در مورد اطلاعات فرد که از مدت ها قبل در حافظه او ذخیره شده سؤال می شود، حافظه معنایی و بلندمدت فعال می شود.

- ۶۳- پاسخ: گزینه ۱
هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی فقط دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص نیست، بلکه هدف آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و قوانینی دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل استفاده باشد. به همین دلیل یادگیری حاصل از حل مسئله، قابل تعمیم است. ضرب‌المثل ذکر شده نیز بیان می‌کند یادگیری روشی که قابل تعمیم به موقعیت‌های دیگر باشد، ارزشمندتر از حل یک مسئله خاص است.
- ۶۴- پاسخ: گزینه ۲
مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۵)
تشخیص دقیق مسئله اولین گام حل آن است. تشخیص مسئله با احساس مبهم از یک مسئله متفاوت است، تصور مبهم از یک مسئله به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود. در تشخیص مسئله بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و فرد خود آن را شناسایی کند. بنابراین در مرحله «تشخیص مسئله» مشورت و راهنمایی دیگران کاربرد دارد.
- مرحله «به‌کارگیری راه‌حل مناسب» پاسخ صحیح نیست. اگرچه ممکن است افراد برای پیدا کردن راه‌حل مناسب از دیگران کمک بگیرند و با افراد مختلف مشورت کنند، ولی در «به‌کار بستن آن راه‌حل‌ها» و عملی کردن آن‌ها دیگران دخالتی ندارند.
- ۶۵- پاسخ: گزینه ۴
مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)
زوجی که فرزند ندارند و می‌خواهند کودکی را به فرزند پذیرند دچار تعارض گرایش- اجتناب هستند؛ چون در مورد یک عمل تردید دارند که هم دارای جنبه‌های مثبت است (لذت فرزندپروری و پایان ناراحتی‌های ناشی از نداشتن فرزند) و هم دارای جنبه‌های منفی است (مسئولیت نگهداری از فرزند و پیدا شدن والدین اصلی آن کودک).
- ۶۶- پاسخ: گزینه ۲
مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)
محمدحسین باید رشته‌ها و شغل‌های مختلف را ارزیابی کند و بهترین آن‌ها را انتخاب کند. پس در حال تصمیم‌گیری است. علیرضا باید یک راه‌حل مناسب برای کشف استعدادهایش پیدا کند، پس با حل مسئله روبه‌رو است. با توجه به این توضیح، گزینه ۲ درست است؛ علیرضا با مسئله مواجه است و باید راه‌حل مسئله خود (کشف استعدادها و علایق) را بازآفرینی کند، درحالی‌که محمدحسین باید از راه‌های موجود یکی را انتخاب کند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: نادرست؛ علیرضا به دلیل مواجهه با مسئله می‌بایست راه‌حل خود را بازآفرینی کند، نه این‌که از بین اولویت‌های موجود دست به انتخاب بزند.
- گزینه ۳: نادرست؛ محمدحسین با تصمیم‌گیری مواجه است، پس همه راه‌ها می‌تواند او را به خواسته‌اش برساند.
- گزینه ۴: نادرست؛ دغدغه علیرضا پیدا کردن روش‌های موفق و کارآمد است (حل مسئله)، درحالی‌که محمدحسین به دنبال انتخاب بهترین اولویت است.
- نکته: اولویت‌های یک تصمیم شامل همه گزینه‌های احتمالی است و هر اولیوی فرد را به مقصد می‌رساند، هرچند ممکن است اولویت مطلوب نباشد؛ اما در حل مسئله فقط یک راه است که ما را به حل مسئله می‌رساند.
- ۶۷- پاسخ: گزینه ۲
مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)
انگیزه‌ها از نظر شدت و جهت در افراد مختلف متفاوت است. جهت انگیزه، نشان‌دهنده هدفی است که فرد می‌خواهد به آن برسد و شدت انگیزه، نشان‌دهنده میزان انرژی و توان فرد برای رسیدن به هدف است.
- مسعود و حمید از نظر جهت انگیزه متفاوت هستند، زیرا هدف آن‌ها متفاوت است. یکی به دنبال مشهور شدن در ورزش و دیگری به دنبال مدال گرفتن در ادبیات است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: نمی‌توانیم بگوییم شدت انگیزه آن‌ها برای رسیدن به هدفشان با یکدیگر متفاوت است و با توجه به اطلاعات داده شده فقط می‌توان گفت از روش‌های متفاوتی برای رسیدن به هدفشان استفاده کرده‌اند.
- گزینه‌های ۳ و ۴: مسعود و حمید از نظر منبع انگیزه و نوع انگیزه شباهت دارند، چون هر دو انگیزه بیرونی دارند و به خاطر کسب مقام، شهرت و رقابت تلاش می‌کنند، در واقع منبع لذت آن‌ها در پاداش و لذت خارجی است.
- ۶۸- پاسخ: گزینه ۲
مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)
اعتماد افراطی یکی از روش‌های غلط (موانع) تصمیم‌گیری است. برخی تصمیم‌گیرندگان به قضاوت‌ها و روش تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارند، در نتیجه تصمیم‌گیری آن‌ها غلط از آب درمی‌آید ← مانند خرگوش که فکر می‌کند تحت هر شرایطی برنده می‌شود، درحالی‌که این‌طور نیست.
- لاک‌پشت از اراده قوی برخوردار است. چون با وجود محدودیت‌های جسمانی‌اش، توانسته از خرگوش هم جلو بزند. همچنین رفتار لاک‌پشت یک رفتار هدفمند هم است.
- ۶۹- پاسخ: گزینه ۱
مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)
بررسی موقعیت‌ها به ترتیب:
- زمانی که فرد برای تغییر دادن موقعیت تلاش نکند به این امید که مشکل خودبه‌خود حل می‌شود، از مقابله ناسازگارانه «در انتظار معجزه بودن» استفاده کرده است؛ مانند مادری که فکر می‌کند با بی‌اعتنایی کردن، حواس کودک پرت می‌شود و مسئله را فراموش می‌کند.
 - زمانی که فرد با رفتارهای ناگهانی و پرخاشگرانه با موقعیت فشار روانی مواجه شود، از مقابله ناسازگارانه «رفتارهای تکانشی» استفاده کرده است؛ مانند مادری که با داد و دعوا به مدرسه می‌رود.

- زمانی که فرد از موقعیت پرفشار اجتناب کند و برای تغییر دادن آن کار مفیدی انجام ندهد، از مقابله سازگارانه «منفعل بودن» استفاده کرده است؛ مانند مادری که از فرزند خود فاصله می‌گیرد تا با حذف صورت مسئله فشار روانی را نادیده بگیرد. دقت کنید که «اجتناب از موقعیت» نیز می‌تواند نوعی مقابله منفعلانه محسوب شود.
- زمانی که فرد منبع مشکل را به‌عنوان یک مسئله در نظر می‌گیرد و به‌دنبال حل مسئله است از مقابله سازگارانه «حل مسئله» استفاده کرده است.
- دقت کنید علت اینکه مادر با مدرسه تماس گرفته این نیست که از آن‌ها برای حل مشکل فرزندش کمک بگیرد، بلکه به‌دنبال کسب اطلاعات و روشن شدن موضوع است که مرحله اول حل مسئله است. بنابراین گزینه‌های ۳ و ۴ رد می‌شود.
- ۷۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)
- عبارت «اول»: نادرست؛ فشار روانی روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است که باعث به‌هم خوردن تعادل در زندگی می‌شود و فرد باید برای سازگار شدن با شرایط جدید، تلاش کند. بنابراین هر نوع موقعیت جدید حتی موقعیت‌های مثبت مثل ازدواج یا قبولی در کنکور هم می‌تواند موجب فشار روانی شود.
- عبارت «دوم»: درست؛ هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به‌صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند.
- عبارت «سوم»: درست؛ همه افراد با فشارهای روانی منفی متعددی مواجه هستند، اما همه با این فشار آوره‌های روانی با روش‌های یکسان مقابله نمی‌کنند.
- عبارت «چهارم»: درست؛ در فشار روانی منفی، فرد به‌دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه قادر به دستیابی به هدف نیست.

زبان عربی

- ۷۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)
ما قَلَّمتِ ياداه: آنچه دستانت پیش فرستاده است (رد سایر گزینه‌ها) / يقول الكافر: کافر می‌گوید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / یا لیتننی کنت تراباً: ای کاش من خاک بودم (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۷۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
كَبْرَتِ خِيَانَةٍ: خیانت بزرگی است (رد سایر گزینه‌ها) / هو لک مُصَدِّقٌ: او تو را باور داشته باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / تُحَدَّثُ حَدِيثًا: سخنی بگوئی (رد گزینه ۱) / أخاك: برادرت (رد گزینه ۴) / أنت له كاذبٌ: تو برای او دروغ‌گو هستی (رد سایر گزینه‌ها)
- ۷۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
أَسْرَعُوا: بشتابید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / شابٌ: جوانی (رد گزینه ۲) / لا يعلم: نمی‌داند (رد گزینه ۱) / لِكَي: تا، برای اینکه (رد گزینه ۲) / تُنْقِذُوهُ: او را نجات دهید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / الموج: موج (رد گزینه ۲)
- ۷۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۴)
الثَّقَافِي: فرهنگی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / العَرَبِيَّةُ و الفارسيَّةُ: عربی و فارسی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / اللُّغَوِيَّةُ: زبانی (رد گزینه ۴)
- ۷۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)
طريق الكمال: راه کمال، راه تکامل (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / من لَم يَنْتَفِعْ بها: هرکس که از آن‌ها سود نبرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / ساختار جمله در گزینه ۴ نادرست است (رد گزینه ۴)
- ۷۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۳ و ۴)
ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: تا اینکه نسبت به آنچه از دستتان رفت، اندوهگین نشوید.
گزینه ۲: باده‌ها به آن جهت که کشتی‌ها میل ندارند چریان می‌یابند!
گزینه ۴: هرکس در کودکی‌اش سؤال پرسد، در بزرگی‌اش جواب می‌دهد!
- ۷۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۳ و ۴)
«خُلَّةٌ دوستی» و «صَدِيقٌ دوست» مترادف نیستند.
- ۷۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۲، ۴ و ۷)
ترجمه گزینه‌ها:
گزینه ۱: کارمند کسی است که در کارخانه کار می‌کند! *
گزینه ۲: عینک، وسیله‌ای برای حفظ انسان در برابر اشعه خورشید یا بارش باران است! *

- گزینه ۳: دستبند، زینتی از طلا یا نقره در دست زن است! ✓
گزینه ۴: ملحفه، قطعه‌ای است که با آن روی تخته نوشته می‌شود! ✗
- ۷۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۲، ۵ و ۶)
ترجمه عبارت صورت سؤال: «دوست راستین، کسی است که تو را در مورد عیبت نصیحت کند!»
ترجمه گزینه‌ها:
گزینه ۱: هزار دوست برگزین و هزار، اندک است!
گزینه ۲: «دوست تو کسی است که به تو راست بگوید، نه کسی که تو را تصدیق کند!» (یعنی عیب‌هایت را صادقانه به تو بگوید، نه اینکه هر کاری کردی، تو را تصدیق و تأیید کند!)
گزینه ۳: دشمنی [انسان] دانا بهتر از دوستی [انسان] نادان است!
گزینه ۴: اگر انسان بخواهد در زندگی‌اش رستگار شود، بر او واجب است که به راستگویی ملتزم باشد!
- ۸۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۵ و ۶)
«يُقَدِّكُ» نادرست است؛ چون در این عبارت به فعل معلوم «يُقَدِّكُ» نیاز داریم، نه فعل مجهول. ترجمه عبارت: «کتاب، دوستی است که تو را از مصیبت نادانی می‌رهاند!»
- ۸۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)
در گزینه ۲ «ساکتین» خبر فعل ناقصه است و باید منصوب شود. منصوب شدن اسم‌های مثنی نیز با «یاء» است نه «الف». بنابراین، «ساکتین» صحیح است.
- ۸۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳)
«ف» در ابتدای جمله اسمیه‌ای که جواب شرط است، نشانه بسیار خوبی برای تشخیص جمله شرطیه است که در گزینه ۴ آمده است.
ترجمه گزینه‌ها:
گزینه ۱: چه (کاری) از خوبی‌ها انجام دادید که به آن افتخار می‌کنید؟
گزینه ۲: کسی که به سؤال یکی از حاضران جواب داد، دوستم بود!
گزینه ۳: این مرد از تجارت چیزی به دست نیاورد تا به خانواده‌اش کمک کند!
گزینه ۴: هرکس حق را در آنچه به ضررش است بگوید، پس او انسان شریفی است!
- ۸۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۲ و ۴)
در گزینه ۳ «عامل» اسم فاعل و نکره است.
اسم فاعل در سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: الطَّالِب (معرفة به «ال») اسم فاعل است.
گزینه ۲: كَاظِم (معرفة به عَلَم) اسم فاعل است.
گزینه ۴: الكائنات (معرفة به «ال») اسم فاعل است.
دقت کنیم که «عالم» اسم فاعل نیست و «مُكْرَمَان» نیز اسم مفعول است.
- ۸۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
در گزینه ۳ بعد از اسم‌های نکره («سرعة» و «أحدًا»)، فعلی نیامده است که درباره آن‌ها توضیح دهد و آن‌ها را توصیف کند. ترجمه: «کارمند به سرعت وارد اداره شد، ولی کسی را ندید!»
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «يُبْعِدُونَكُمْ: شما را دور کنند» فعلی است که «أصحاباً» را توصیف می‌کند.
گزینه ۲: «يُحِبُّهَا: آن را دوست دارد» فعلی است که «لُعبَةً» را توصیف می‌کند.
گزینه ۴: «لَا يُحْرَكُه: او را تکان نمی‌دهد» فعلی است که «جبلٍ» را توصیف می‌کند.
- ۸۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۴ و ۶)
فعل مضارع در گزینه ۱ به دلیل وجود «لم» به صورت ماضی منفی یا ماضی نقلی منفی ترجمه می‌شود. «لم» اگر بر سر مضارع بیاید، معنی آن را ماضی منفی ساده یا ماضی نقلی منفی می‌کند. («أَلَمْ يَعْلَمُوا: آیا ندانستند؟»)
فعل مضارع التزامی در سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: «لَا يَحْرُوكَ: نباید تو را ناراحت بکند»
گزینه ۳: «أَنْ يَسْمَعَ: که بشنود»
گزینه ۴: «لِيَكُنْ أَبْدَل: تا عوض بکنم»

تاریخ

- ۸۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۹)
 فارابی، فیلسوف بزرگ ایرانی که از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه گذاری کرد.
- ۸۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۲)
 هجوم وحشت انگیز و ویرانگر مغول ها به ایران و نگرانی و ناامیدی که در جامعه ایجاد کرد، نقش مؤثری در روی آوردن مردم به تصوف و رفتن به خانقاه ها داشت.
- ۸۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)
 مؤلفان تاریخ عمومی، تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز و تا پایان دوره ساسانیان ختم می کردند.
- ۸۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۳)
 وابستگی شدید عرب ها به قبیله خود، موجب به وجود آمدن تعصب یا عصبیت قبیله ای شده بود. تعصب قبیله ای، نقش زیادی در بروز جنگ و خونریزی های پی در پی در شبه جزیره عربستان داشت.
- ۹۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۶)
 پس از مرگ هشام بن عبدالملک (۱۲۵ ق) و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.
- ۹۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۴)
 بررسی عبارت ها:
 الف) یثرب از نظر اقتصادی، شهر ثروتمندی به شمار نمی رفت. اغلب مردم آن شهر به کشاورزی اشتغال داشتند و از درآمد و رفاه اقتصادی بالایی برخوردار نبودند.
 ب) به لحاظ اعتقادی و دینی، اکثر اعضای قبیله های عرب ساکن شهر یثرب، بت پرست بودند.
 ج) شهر یثرب متشکل از تعدادی از محلات مسکونی بود که کشتزارها و نخلستان هایی چند، میان آن ها فاصله انداخته بودند. بررسی سایر موارد:
 د) مردم یثرب که از تفرقه و جنگ به ستوه آمده بودند، اندکی پیش از هجرت، قصد داشتند شخصی به نام عبدالله بن ابی را به ریاست خویش برگزینند تا به این تفرقه ها پایان دهند، اما این تصمیم هرگز عملی نشد.
 ه) یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند.
- ۹۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
 بررسی عبارت های نادرست:
 ب) اسلام آوردن ترکان، به صورت فردی یا گروهی بود. در ضمن، مهارت های نظامی آنان دلیل «به کارگیری» آنان بود نه دلیل اسلام آوردن.
 ج) در جریان لشکرکشی های جهادی مسلمانان به ماوراءالنهر و سرزمین های آن سوی رود سیحون در سده های نخست هجری، شماری از ترکان مسلمان شدند.
 د) آلپتگین و محمود به مقام سپهسالاری رسیدند.
- ۹۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
 شاه عباس برای تحقق این هدف، امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرد و قدرت سیاسی و نظامی آنان را به طور چشمگیری کاهش داد.
- ۹۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۶)
 لوتر، طی مطالعات گسترده خود در باب آیین مسیح و کتاب مقدس، به این نتیجه رسید که آنچه موجب رستگاری انسان می شود، ایمان است نه انجام کار نیک.
- ۹۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۲)
 در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب آرای و مصور ساختن کتاب های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه گر شد.
 بررسی سایر گزینه ها:
 گزینه ۲: هنر نگارگری در کتاب آرای و مصور ساختن کتاب ها جلوه گر شد نه در نگارش کتاب ها
 گزینه ۳: نامورترین نقاش عصر تیموری (و نه ایلخانی) کمال الدین بهزاد بود.
 گزینه ۴: مصور کردن کتاب های گوناگون به لحاظ کمی و کیفی در دوره تیموری (و نه ایلخانی) افزایش پیدا کرد.

جغرافیا

- ۹۶- پاسخ: گزینه ۲
 بررسی عبارت نادرست:
 مورد «ب» ← وسیع ترین ناحیه بارشی ایران، ناحیه «داخلی» است.
 - کوچک ترین ناحیه بارشی، خزر غربی است که بیشترین میزان بارش را دارد.
- ۹۷- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۲)
 هرچه از جنگل های استوایی به سمت بیابان صحرا پیش رویم، بارندگی کمتر و علف های ساوان کوتاه و تنک تر می شوند و کم کم به مراتع مداری (علف زارهای کوتاه قد) تبدیل می شوند. این مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ های بیابانی تبدیل می شوند. پس در واقع در حرکت از صحرا به سوی جنگل های بارانی، رطوبت هوا افزایش می یابد؛ در نتیجه، استپ های بیابانی به مراتع مداری تبدیل می گردند.
 بررسی سایر گزینه ها:
 گزینه ۱: بارندگی بیشتر می شود و علف های ساوان بلندتر و متراکم تر می شوند.
 گزینه ۳: به تدریج ساوان پراکنده جای مراتع مداری را می گیرد.
 گزینه ۴: با کاهش خشکی هوا، استپ بیابانی ابتدا به ساوان پراکنده و سپس به ساوان متراکم تبدیل می شود.
- ۹۸- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۳)
 بارندگی جبهه ای (سیکلونی): این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه ها به وجود می آید؛ جایی که توده های هوا با یکدیگر برخورد می کنند.
- ۹۹- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۳)
 بیابان های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند؛ مانند پاتاگونی ترکستان، تکه ماکان و گبی. نامیب، ساهارا، صحرای استرالیا، دره مرگ در کالیفرنیا و آتاکاما، بیابان های گرم هستند که در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده اند.
- ۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۴)
 کلوت (باردانگ) از اشکال فرسایش کاوشی در بیابان هاست؛ نه از اشکال فرسایش تراکمی.
- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۵)
 محدوده $X-Y$ ، استوا و محدوده $A-B$ ، ناحیه نزدیک به قطب را نمایش می دهد. هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است. انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. میزان تولید مواد آلی گیاهان را می توان اندازه گیری کرد. انرژی دریافتی روزانه در مناطق نزدیک قطبی حدود ۱۰۰ کالری در سانتی متر مربع است؛ در حالی که در مناطق معتدله حدود ۴۰۰ کالری و در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی متر مربع است.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۵)
 الف) هرچه ارتفاع افزایش می یابد تعداد گونه ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان و همچنین فصل رویش آن ها کمتر و کوتاه تر می شود. (D)
 ب) در دامنه های پرشیب، ضخامت خاک کمتر است و این دامنه ها کمتر می توانند آب را در خود نگه دارند. طبق نقشه، قسمت شمال شرقی تپه پرشیب تر از جاهای دیگر آن است.
 ج) در یک نقشه توپوگرافی فاصله ای که برای نمایش اختلاف ارتفاع در نظر گرفته می شود (برای مثال ۲۰ متر، ۵۰ متر و...) در تمام نقشه یکسان است.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۷)
 بررسی موارد نادرست:
 ب) این پارک ها معمولاً نزدیک قطب های صنعتی ایجاد می شوند و از تحقیقات دانشگاهی استفاده می کنند.
 د) در همه استان های ایران پارک علم و فناوری وجود ندارد.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۷)
 مزارع غله تجاری معمولاً بسیار بزرگ اند و کاشت و برداشت محصول در آن ها به صورت ماشینی انجام می شود. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می شوند. در این نوع کشاورزی، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه هایی برای تبدیل، بسته بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می آید که در اصطلاح به آن ها «کشت و صنعت» می گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: توضیح پلانتیشن است.

گزینه ۲: به دامداری تجاری اشاره دارد.

گزینه ۴: تعریف انقلاب سبز است.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

مکیندر نظریه قدرت خشکی (بری) را مطرح کرد و معتقد بود که هرکس بر شرق اروپا (یعنی قلب خشکی‌های جهان = هارتلند) مسلط شود می‌تواند بر تمام جهان فرمان براند. گزینه ۳ به این دلیل درست نیست که منطقه‌ای که از نظر مکیندر برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است، اوراسیا است، نه اروپا.

فلسفه

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۳)

برخی از آثار تفکر فلسفی عبارت‌اند از:

(۱) دوری از مغالطه‌ها

(۲) استقلال در اندیشه

(۳) رهایی از عادات غیرمنطقی

(۴) معنابخشی به زندگی

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۴)

برای هیچ علمی نمی‌توان آغاز زمانی تعیین کرد (رد گزینه ۱). کیانیان اندکی قبل و هم‌زمان و پس از یونانیان به حکمت پرداختند (رد گزینه ۳). تعیین آغاز زمانی و مکانی فلسفه ناممکن است (رد گزینه ۴).

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۷)

شناخت شهودی فاقد خطا که از جانب خدا بر قلب پیامبران نازل می‌شود، وحی نامیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تأمل و تدبر در وحی، معارف و حیانی را برای غیرپیامبران به بار می‌آورد.

گزینه ۳: گاهی وحی در قالب کلمات و عبارات است، نه همیشه.

گزینه ۴: استفاده از وحی برای هر کس که اهل تفکر و تدبر است به میزان همتش امکان‌پذیر است.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

هر دو فیلسوف ادراک عقلی را معتبر و مستقل از ابزارهای دیگر می‌دانستند. توجه کنید که این عبارت نمی‌گوید تنها راه شناخت درست را عقل می‌دانستند. افلاطون علاوه بر عقل، شهود و حس را نیز قبول داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: پارمنیدس اعتقادی به شناخت حسی نداشت.

گزینه ۲: این دیدگاه برخی سوفسطائیان مثل پروتاگوراس است، نه افلاطون و پارمنیدس.

گزینه ۳: پارمنیدس اعتقادی به وجود حرکت نداشت؛ زیرا حرکت از طریق ادراک حسی درک می‌شود و او ادراک حسی را نفی می‌کرد.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۹)

کانت، وجود نفس را از طریق وجدان اخلاقی و آزادی اراده ثابت می‌کرد و نه از طریق قدرت اندیشیدن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دکارت نفس را مرکز اندیشه‌های ما می‌دانست.

گزینه‌های ۳ و ۴: افلاطون و ارسطو، انسان را دارای جزء عقلانی که همان نفس است، می‌دانستند.

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۶)

ما از آغاز تولد همه‌چیز را نمی‌دانیم. بلکه گام‌به‌گام با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم و با آموختن و یادگیری در مسیر شناخت پیش می‌رویم؛ بنابراین شناخت (معرفت) به صورت تدریجی برای ما حاصل می‌شود، نه اینکه یکباره آن را به دست آوریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اگر فرضاً توانایی شناخت ما نامحدود باشد، باز هم برای رسیدن به هر مقدار از این شناخت نامحدود، نیازمند به یادگیری هستیم.

گزینه ۲: حتی اگر معلومات زیادی هم داشتیم باز برای کسب معلومات بیشتر نیازمند «یادگیری» بودیم.

گزینه ۴: قابل اعتماد بودن آگاهی‌های ما معلول «آموختن» نیست؛ زیرا مطالب نادرست را هم می‌توان آموخت.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۵)

رفتار متواضعانه و همراه با احترام او موجب شده بود جوانان زیادی مجذوبش شوند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سقراط سعی کرد قضاات را متقاعد کند ولی آن‌ها داوری درستی نکردند.

گزینه ۲: او نادانی مدعیان دانایی را از طریق گفت‌وگو با آن‌ها نشان می‌داد، نه از طریق نشان دادن نادانی خود.

گزینه ۳: این افترايي بود که به سقراط نسبت می‌دادند.

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۲)

معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است یعنی ابتدا وجود باید شناختنی باشد تا بتوان آن را شناخت، بنابراین اگر امکان شناخت وجود معلوم نباشد، اینکه تلاش برای شناخت وجود به ثمر می‌رسد یا نه هم نامعلوم خواهد بود و لذا نتیجه روشنی نخواهد داشت.

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱)

گاه‌وبی‌گاه پرسش‌هایی برای انسان مطرح می‌شود که با پرسش‌های مربوط به زندگی عادی متفاوت است. سؤالاتی مانند اینکه ما در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ قانونمد یا بی‌قانون؟ این پرسش‌ها ممکن است برای هر کسی پدید آید و رسیدن به پاسخ آن‌ها دغدغه خاطر او شود. تفکر فلسفی شایسته زندگی هر انسانی است و نحوه زندگی و رفتار و گفتار ما را شکل می‌دهد. تلاش بشر برای پاسخ قانونمند به چنین پرسش‌هایی موجب ظهور دانش فلسفه شده است و فیلسوفان کسانی هستند که به صورت تخصصی به آن‌ها پرداخته و کوشیده‌اند پاسخ‌های دقیقی برای این پرسش‌ها بیابند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: پرداختن به تفکر فلسفی یا دانش فلسفه نیازمند کنار گذاشتن زندگی عادی نیست.

گزینه ۳: لزوماً دانش فلسفه ما را به پرسش‌های دقیق برای سؤالات فلسفی نمی‌رساند. هر شخصی که تفکر فلسفی را به طور جدی پیگیری کند ممکن است پاسخ‌هایی برای پرسش‌های فلسفی بیابد.

گزینه ۴: مسائلی که با تفکر فلسفی به ذهن خطور می‌کند لزوماً با مسائل مطرح در تفکر فلسفی متفاوت نیست.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۷)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: مشاهده توسط حس انجام می‌شود، اما تعمیم نتیجه آن و بیان قانونی کلی، کار عقل است.

گزینه ۲: حاصل شناخت تجربی است که با همکاری حس و عقل به دست می‌آید.

گزینه ۳: شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم نیز استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد؛ برخی از این قواعد عبارتند از: ۱- اصل علیت ۲- اصل سنخیت میان علت و معلول ۳- اصل یکسان عمل کردن طبیعت. این اصول بر اساس تعقل محض (شناخت عقلی) به دست می‌آیند.

گزینه ۴: تجزیه و تحلیل یافته‌های حسی، توسط عقل محض صورت می‌گیرد.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

دیدگاه خاص ملاصدرا است و سایر گزینه‌ها با دیدگاه ابن‌سینا سازگار است.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

روح انسانی، آخرین درجه تکامل موجودات زنده است، اما چون ظرفیت بی‌نهایت دارد کمال انسان نامحدود خواهد بود.

انسان ظرفیت بی‌نهایت دارد، اما اگر در مسیر کمال قرار نگیرد تمامی کمالات را کسب نخواهد کرد (رد گزینه ۱). در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم نیست که او چه هویتی خواهد داشت بلکه او با عمل و اختیار خود آن را خواهد ساخت (رد گزینه ۲). ایمان برای سیر کمال انسانی کافی نیست و بایستی همراه با عمل باشد (رد گزینه ۳).

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۱۱)

فیلسوفان طبیعت‌گرا معتقدند چون انسان زندگی اجتماعی دارد، ناگزیر است منفعت دیگران را رعایت کند. زیرا در غیر این صورت منفعت خودش نیز حفظ نمی‌شود. بنابراین نفع هرکس در گرو نفع دیگران است. از این رو اگر انسان آنچه را برای خود می‌پسندد برای دیگران هم بپسندد، می‌تواند با دیگران همزیستی کند و به منافع خود نیز برسد یا آن‌ها را حفظ کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: ممکن است یک فیلسوف طبیعت‌گرا چنین گرایشی را بپذیرد؛ ولی منظور او از آن عبارت، وجود چنین گرایشی نیست. اگر چنین گرایشی مورد تأیید طبیعت‌گرایان باشد، آن‌هم در اثر تمایلات طبیعی به حفظ منافع شخصی به وجود آمده است، نه اینکه این امیال نشانه حقیقت داشتن خوبی و بدی، مستقل از منافع انسان باشد.

گزینه ۳: این مطلب هم منظور آن عبارت نیست. از دیدگاه طبیعت‌گرایان اگر همه انسان‌ها بر سر یک فعل خوب مثل «عدالت» اتفاق نظر دارند، به این دلیل است که آن فعل خوب برای زندگی اجتماعی مفید است و منافع همه افراد را تأمین می‌کند، نه به این دلیل که تمایلات اخلاقی بین همه مشترک است. به تعبیر دیگر اگر یک فعل اخلاقی منافع همگان را تأمین نکند، همه به آن تمایل نخواهند داشت.

گزینه ۴: طبیعت‌گرایان ملاک خوبی را سودمندی فردی نسبت به همه افراد می‌دانند. لذا اگر فعلی برای من سودمند بود و برای دیگری زیان‌بار، برای من خوب است و برای او بد.

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

دستگاه منسجم فلسفه ملاصدرا کاملاً هویت فلسفی دارد و بر استدلال و منطق استوار است؛ نه اینکه وحیانی و شهودی باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴)، اما با این حال، از شهود و اشراق نیز بهره‌مند است و با معرفت وحیانی پیوندی مستحکم دارد و با آن سازگار است. ملاصدرا می‌گوید: «عقل و دین در همه احکام خود با هم تطبیق دارند و حاشا که احکام شریعت انور با معارف یقینی و ضروری عقلی تعارض داشته باشد و افسوس به حال فلسفه‌ای که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد». این جمله نشان می‌دهد عقل و دین هر یک جدا از دیگری احکام یقینی و ضروری دارند که مطابق هم هستند. پس فلسفه صدرایی شامل احکام ضروری که عقل مستقل از شرع صادر می‌کند، است ولی این احکام با شریعت تعارضی ندارند.

گزینه ۳: ملاصدرا هر دو ابزار حس و عقل را معتبر می‌داند ولی مانند همه فیلسوفان اسلامی، ارزش معرفت‌های عقلی را بیشتر از معرفت‌های حسی می‌داند. او پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند میان عقل و کشف (شهود) و شرع (وحی و سنت) گذاشت ولی روی معرفت‌های حسی تأکیدی نداشت.

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس‌های ۸، ۹ و ۱۱)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: کانت معتقد است وجدان اخلاقی در هر انسانی وجود دارد. لذا این فرد با اینکه به تنهایی و جدا از اجتماع بوده، چون انسان است، دارای وجدان اخلاقی است و با ارزش‌ها و ضد ارزش‌های اخلاقی آشنا است.

گزینه ۲: داروینیست‌ها معتقدند انسان چون ناچار به زندگی اجتماعی وارد شده است، اصول اخلاقی را ابداع کرده تا بقای خود را تضمین کند؛ بنابراین اگر انسانی در اجتماع زندگی نکند، قواعد اخلاقی نیز نخواهد داشت.

گزینه ۳: کنت اثبات‌گرا بود و مفاهیم غیرریشه‌دار در حس را بی‌معنا می‌دانست و گزاره‌های غیر تجربی را فاقد ارزش معرفتی به حساب می‌آورد؛ اما او انکار نمی‌کرد که برخی انسان‌ها به علل غیرمعتبری به همین امور بی‌معنا یا غیرمعرفت‌بخش معتقد می‌شوند؛ بنابراین انسانی که تنها بزرگ شده هم ممکن است مثل سایر انسان‌ها به عللی به امور غیرحسی مثل عشق، معنویت و پرستش باور پیدا کند. (توجه: احساس عشق، معنویت و پرستش که گاهی در زندگی همه انسان‌ها وجود دارد، مورد انکار پوزیتیویست‌ها نیست؛ بلکه آنان این امور را به فعل‌وانفعالات هورمونی و مغزی یا دیگر فرایندهای شیمیایی درون بدن نسبت می‌دهند و برای آن‌ها واقعیتی ورای این فرایندهای فیزیولوژیکی قائل نیستند؛ بنابراین این انسان تنها در جزیره نیز از نظر پوزیتیویسم می‌تواند در بدن خود چنین فرایندهای فیزیولوژیکی را تجربه کند و دارای احساس عشق، معنویت و پرستش باشد.)

گزینه ۴: دکارت معتقد است انسان به‌طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که آن‌ها را با عقل درک می‌کند؛ مانند اعتقاد به نفس مجرد و وجود خدا. این امر در همه انسان‌ها وجود دارد و ربطی به تجربه‌های زندگی اجتماعی ندارد.